

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4MCdo/6/2014
Identifikačné číslo spisu:	1211223275
Dátum vydania rozhodnutia:	23.04.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Edita Bakošová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1211223275.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu W., bývajúceho v R., proti žalovanému Ing. G., bývajúcemu v R., o zaplatenie 27.604,40 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 43 C 145/2011, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III z 15. novembra 2012 č.k. 43 C 145/2011-129, takto

rozhodol:

Mimoriadne dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 15. novembra 2012 č.k. 43 C 145/2011-129 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 27.604,40 Eur s 9% úrokom z omeškania zo sumy 8.678,55 Eur od 7. októbra 2004 do zaplatenia, 9% úrokom z omeškania zo sumy 963,80 Eur od 1. januára 2007 do zaplatenia, 8,5% úrokom z omeškania zo sumy 17.962,05 Eur od 1. januára 2007 do zaplatenia, všetko do troch dní a žalobcovi náhradu trov konania nepriznal. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalovaný svoj dlh zo zmluvy o pôžičke riadne, v uznannej výške a uznanom dôvode záložnému veriteľovi žalobcu nezaplatil a záložný veriteľ sa doposiaľ nevzdal záložného práva a ani nevykonal žiadne úkony smerujúce k výkonu záložného práva, predmet zálohu naďalej od roku 2005 používa, čo zakladá protiprávne konania žalovaného a jeho zodpovednosť za vznik vecnej škody žalobcovi podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal na základe podnetu žalovaného generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie. Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Poukázal na to, že okresný súd sa pri svojom rozhodovaní neriadil zákonnými ustanoveniami § 1, § 2, § 3, § 19, § 20, § 29 ods. 2, § 45 ods. 1 a § 114 ods. 2 O.s.p. Výtkol súdu prvého stupňa, že nevykonal žiadny pokus o doručenie návrhu na začatie konania žalovanému, nevyužil všetky dostupné prostriedky na zistenie jeho pobytu a bez splnenia základných predpokladov mu ustanovil v konaní opatrovníčku, s ktorou výlučne konal. Týmto postupom porušil ústavné právo

žalovaného zakotvené v čl. 48 ods. 2 ústavy, a to právo, aby jeho vec bola verejne prerokovaná bez zbytočných prietáhov, v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, čím mu odňal právo na spravodlivý proces a konanie zaťažil vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Žalobca ani opatrovníčka nevyužili svoje právo a na výzvu súdu sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora Slovenskej republiky písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd príslušný na konanie o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že mimoriadne dovolanie podal na podnet žalovaného generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a dospel k záveru, že nie je daná prípustnosť mimoriadneho dovolania, pretože bolo podané predčasne.

Súd konajúci o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora musí v každej veci posúdiť, či zákonom ustanovené podmienky na jeho podanie boli splnené. Pritom je aj viazaný dôvodmi uvedenými v mimoriadnom dovolaní.

Podľa § 243e ods. 1 O.s.p., ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie.

Podľa § 159 ods. 2 O.s.p. doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný.

Podľa § 158 ods. 2 O.s.p. rovnopis písomného vyhotovenia rozsudku sa doručuje účastníkom, prípadne ich zástupcom do vlastných rúk.

Podľa § 47 ods. 2 O.s.p. ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku počas jej uloženia nevyzdvihne, považuje sa deň, keď bola zásielka vrátená súdu, za deň doručenia, i keď sa adresát o tom nedozvedel.

Podľa § 29 ods. 2 O.s.p., pokiaľ neurobí iné opatrenia, môže súd ustanoviť opatrovníka aj účastníkovi, ktorého pobyt nie je známy, ktorému sa nepodarilo doručiť na známu adresu v cudzine alebo ak je doručenie písomnosti v cudzine spojené s ťažko prekonateľnými prekážkami, ktorý je postihnutý duševnou poruchou alebo ktorý nie je schopný zrozumiteľne sa vyjadrovať.

Podľa § 29 ods. 4 O.s.p., sudca alebo poverený zamestnanec súdu zruší uznesenie o ustanovení opatrovníka, ak pominú dôvody, pre ktoré bol opatrovník ustanovený.

Ustanovenie § 243e ods. 1 O.s.p. vymedzuje (nad rámec podmienok konania v prvom stupni, odvolacieho konania a tiež konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch podávaných účastníkmi konania) ďalšie tri podmienky konania, splnenie ktorých zákon vyžaduje práve v konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky. Prvou z týchto podmienok je okolnosť porušenia zákona právoplatným rozhodnutím súdu, druhou požiadavka na ochranu práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a tretou nemožnosť dosiahnutia ochrany inými právnymi prostriedkami. Pretože všetky uvedené podmienky konania o mimoriadnom dovolaní musia byť splnené súčasne, nedostatok ktorejkoľvek z nich bráni vecnému prejednaniu mimoriadneho dovolania.

V predmetnej veci rozhodol súd prvého stupňa rozsudkom. Len rozsudok riadne doručený do vlastných rúk účastníkovi konania, respektíve jeho zástupcovi s plnou mocou pre celé konanie, môže nadobudnúť právoplatnosť (§ 158 ods. 2 a § 159 ods. 2 O.s.p.). Pre riadne doručenie rozsudku sa vyžaduje, aby bol adresovaný účastníkovi konania a doručovaný na adresu jeho bydliska, t.j. miesta, kde sa trvalo alebo pravidelne zdržiava v takom rozsahu, že môže zásielku prevziať buď pri prvom alebo opakovanom pokuse o doručenie, prípadne bude mať reálnu možnosť zásielku vyzdvihnúť počas doby jej uloženia na pošte. Ak sa zásielka vráti súdu ako nedoručená z dôvodu, že adresát je na danej adrese neznámy, je súd povinný vykonať úkony pre riadne zistenie pobytu účastníka, aby mu mohol rozsudok riadne doručiť.

Občiansky súdny poriadok umožňuje, aby účastníkovi, ktorého pobyt nie je známy, ustanovil súd opatrovníka, ktorý ho bude v konaní zastupovať a preberať jemu adresované zásielky s účinkom doručenia. Pre tento prípad je súd povinný okolnosť neznámeho pobytu účastníka konania vždy hodnoverne preukázať. Táto povinnosť zaťažuje súd, ktorý musí vyčerpať všetky možnosti na zistenie, či je pobyt účastníka skutočne neznámy, a či nie je namieste iné opatrenie. Inak vzniká riziko porušenia práva účastníka na prejednanie veci na súde v jeho prítomnosti a na vyjadrenie sa ku všetkým vykonaným dôkazom (čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd). Ak súd účastníkovi konania ustanoví opatrovníka, hoci k takému opatreniu neboli splnené podmienky ustanovené v § 29 ods. 2 O.s.p., odníme účastníkovi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Z hľadiska doručovania, ak bola zásielka doručovaná opatrovníkovi, na ktorého ustanovenie neboli splnené podmienky, nemožno doručovanú zásielku považovať za riadne doručenú. V prípade, ak ide o rozhodnutie, ktoré malo momentom doručenia nadobudnúť právoplatnosť, chybné doručenie túto okolnosť vylučuje.

Z obsahu súdneho spisu nie je možné zistiť dôvod, pre ktorý súd prvého stupňa začal zisťovať pobyt žalovaného, pretože zo spisu nevyplyva, že by bol vykonal akýkoľvek pokus o doručenie zásielky súdu, ktorá by sa bola súdu vrátila ako nedoručiteľná, príp. iná skutočnosť, z ktorej by vyplývalo, že pobyt žalovaného je neznámy. Po zistení, že žalovaný má trvalý pobyt zapísaný od 10. novembra 2011 na T., a pochybnej informácii o jeho nezdržiavaní sa na uvedenej adrese, okresný súd uznesením zo 17. mája 2012 č.k. 43 C 145/2011-93 s poukazom na ustanovenie § 29 ods. 2, 5, 6 a § 31 ods. 1 (správne § 31) O.s.p., ustanovil žalovanému opatrovníčku pre toto konanie, R., zamestnankyňu Okresného súdu Bratislava I, Záhradnícka 10, Bratislava. Písomné vyhotovenie uznesenia bolo doručené žalobcovi 1. júna 2012. Ustanovenej opatrovníčke bolo uznesenie doručované (podľa doručenky) prostredníctvom súdneho doručovateľa, pričom jeho doručenie do vlastných rúk sa javí pochybným (čo je aj dôvod, pre ktorý dovolací súd neuviedol opatrovníčku v záhlaví tohto uznesenia), pretože doručka v mieste podpisu je opatrená pečiatkou „Okresný súd Bratislava I, Záhradnícka 10, Bratislava“ a nečitateľnou šifrou (por. doručku založenú za čl. 97). Rovnakým spôsobom bol doručený aj mimoriadnym dovolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, keď doručka súdneho doručovateľa je rovnako opatrená na mieste podpisu pečiatkou „Okresný súd Bratislava I, Záhradnícka 10, Bratislava“ a nečitateľnou šifrou.

Za daného stavu veci je potrebné dospieť k záveru, že žalovanému nebol v konaní doteraz právoplatne ustanovený opatrovník (pominúc nateraz otázku, či pre takýto postup boli splnené všetky podmienky), pretože doručenie uznesenia o ustanovení opatrovníka vzhľadom na vyššie uvedené nie je možné považovať za platné doručenie uznesenia do vlastných rúk. Za tohto stavu potom ani napadnutý rozsudok okresného súdu doručovaný rovnakým spôsobom zatiaľ neprávoplatne ustanovenej opatrovníčke na zastupovanie nebol riadne doručený všetkým účastníkom konania, a teda ešte nenadobudol právoplatnosť.

To, že napadnutý rozsudok okresného súdu nebol riadne doručený všetkým účastníkom, znamená, že dosiaľ nenadobudol právoplatnosť (§ 159 ods. 1 O.s.p.). Tomu potom zodpovedá záver o procesnej nemožnosti podania mimoriadneho dovolania a zároveň záver o procesnej možnosti žalovaného podať riadny opravný prostriedok (odvolanie) proti predmetnému rozsudku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z týchto dôvodov ustálil, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, preto mimoriadne dovolanie odmietol (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243b ods. 5 a § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

V zmysle § 148a ods. 2 O.s.p. povinnosť nahradiť trovy konania o mimoriadnom dovolaní má ten, kto podal podnet na podanie mimoriadneho dovolania. Žalobca si náhradu trov konania neuplatnil, preto mu Najvyšší súd Slovenskej republiky náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní nepriznal (§ 243i ods. 2, § 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.